

Beste allemaal,

Wij zetten ons als Wurkgroep Swellen van de BFVW al heel wat jaren in om onze zwaluwen te beschermen en te monitoren. We bundelen alle tellingen, geven lezingen bij vogelwachten en boeren en bewoners krijgen advies over nestgelegenheid en bescherming. We doen dit voor de vijf in Fryslân voorkomende soorten – boerenzwaluw, huiszwaluw, oeverzwaluw, gierzwaluw en nachtzwaluw. In deze eerste nieuwsbrief van 2026 krijgt de boerenzwaluw onze aandacht. We willen de *boereswel* namelijk extra steun geven door het ophangen van kunstnesten.

Help de boerenzwaluw – samen werken aan sterke broedplaatsen in Fryslân

Waarom boerenzwaluwen zo belangrijk zijn

Zwaluwen zijn natuurlijke insectenbestrijders die duizenden insecten per week wegvangen. Ze verminderen daarmee de druk van vliegen en muggen, waardoor ook de kans op ziekteoverdracht tussen mens en dier kleiner wordt. Helaas staat de boerenzwaluw behoorlijk onder druk. Sinds de jaren zestig is de populatie met 50 tot 75 procent afgenomen en staat de soort op de rode lijst. Vanaf de jaren negentig zien we een lichte toename, maar het oude niveau is nog niet in zicht.

Hitte als nieuwe uitdaging

Vorig jaar berichtten we al dat hoge temperaturen voor grote problemen zorgen. Nesten vallen uit elkaar en jongen drogen uit wanneer de hitte blijft aanhouden. Het aantal zomerse dagen neemt toe waardoor deze situaties de komende jaren waarschijnlijk vaker voorkomen. Dat maakt goede nestgelegenheid en bescherming des te belangrijker.

Op rundveebedrijven wordt bijvoorbeeld de *nestkom type Wommels* met succes gebruikt. Deze stevige kommen voorkomen dat een nest in warmteperiodes uit elkaar valt. Bovendien kunnen predatoren als kerkuil en torenvalk deze nestkommen niet vernielen of van de wand trekken.

Foto 1 – nestkom type Wommels

Predatie en veilige nestplaatsen

Ook bij zwaluwen is predatie immers een bekend risico. Verkleinen van in- en uitvliegopeningen tot 10x6cm (halve metselsteen) door het ophangen van netten of touwen helpt tegen predatie door vogels, maar rat, kat en steenmarter blijven een bedreiging. Een nestkast die aan het plafond hangt voorkomt dat deze roofdieren erbij kunnen. De nestkast *type Drachten* is speciaal hiervoor ontworpen. Hij wordt met duimschroeven direct aan het plafond bevestigd zodat predatoren geen kans krijgen.

Foto 2 - nestkast type Drachten

Een grote stap dankzij FrieslandCampina

Door een bijdrage van Royal FrieslandCampina kan de Werkgroep Swellen dit jaar maar liefst **700 nestkasten en nestkommen** ophangen bij leden van FrieslandCampina in Fryslân. Op twee bedrijven zonder zwaluwen test de werkgroep bovendien het lokken van boerenzwaluwen met een installatie die lokgeluiden afspeelt. Die geluidsinstallaties worden ook betaald door FrieslandCampina.

Dankzij zulke maatregelen ontstaan nieuwe broedplaatsen die ook in de jaren daarna weer gebruikt kunnen worden omdat boerenzwaluwen graag terugkeren naar bestaande nesten.

Meedoen? Dat kan!

Leden van FrieslandCampina die de boerenzwaluw willen helpen kunnen zich aanmelden voor kunstnesten. Stuur een e-mail naar zwaluw@bfvw.nl met als onderwerp: **Help de boerenzwaluw**. Vermeld in de e-mail uw **naam, adres en telefoonnummer**. Er wordt dan contact opgenomen.

Samen maken we Fryslân een beetje rijker aan boerenzwaluwen en zorgen we voor veilige broedplaatsen voor de toekomst.

De Werkgroep Swellen van de BFVW:
Gerard Tamminga, Claas Frankena, Thomas Dijkstra, Jan Hendrik Beek en Hans v/d Werff.